

IES Madina Mayurqa

**PLA DE COEDUCACIÓ I
IGUALTAT**

Curs 2024-25

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	3
Què és el Pla d'Igualtat?.....	4
2. MARC NORMATIU DE REFERÈNCIA.....	5
NORMATIVA INTERNACIONAL.....	5
NORMATIVA ESTATAL.....	6
NORMATIVA AUTONÓMICA.....	8
3. CARACTERÍSTIQUES DE L'ENTORN I DEL CENTRE EDUCATIU.....	10
4. DIAGNÒSTIC.....	12
5. OBJECTIUS.....	13
6. ACCIONS PREVISTES PER A LA CONSECUCIÓ DELS OBJECTIUS PROPOSATS.....	13
PLA D'ACCIÓ TUTORIAL.....	13
METODOLOGIES.....	14
BIBLIOTECA I ALTRES MATERIALS.....	14
ACTIVITATS CURS 2024-25.....	14

INTRODUCCIÓ

El present Pla d'Igualtat i Coeducació recull el conjunt d'estratègies i pautes d'actuació que tenen com objectiu la implementació de la Coeducació i la Igualtat en la pràctica pedagògica del nostre centre educatiu, pretén facilitar la prevenció de la violència, l'assetjament i la discriminació per motius de gènere i diversitat sexual. Forma part del nostre Projecte de Centre i està inclòs dins el Pla de Convivència. Per altra banda el Pla d'acció Tutorial integra les mesures incloses en aquest Pla adreçades a proporcionar als alumnes habilitats socials i emocionals de prevenció de la violència de gènere i LGTBIfòbia.

Aquest Pla desenvolupat per a l'IES Madina Mayurqa s'anirà revisant i actualitzant d'acord a les necessitats que es presentin al centre, així com a les possibles mancances que es detectin.

Proporciona tant a l'alumnat, com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

Una bona acció coeducadora tant a nivell de centre, com d'aula i entorn és fonamental per prevenir la violència masclista i LGTBIfòbia, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de relacions abusives.

El sistema educatiu ha de ser el motor que faci possible un canvi de paradigma que superi discriminacions de gènere estructuralment establertes i normalitzades que sustenten i perpetuen unes condicions de vida per a les dones inacceptables en una societat democràtica. Una educació igualitària, una coeducació com a model integral, és la política pública d'igualtat de major abast, ja que afecta tota la comunitat educativa en la qual, d'una o altra manera, s'integren tots els agents socials.

La necessitat d'aconseguir una igualtat real entre gèneres en tots els aspectes, fa necessària una actuació conjunta des del punt de vista educatiu. L'eliminació de la violència de gènere ha de ser un dels objectius fonamentals de qualsevol actuació que tendeixi cap a la igualtat; però hi ha molts d'altres aspectes, com ara la conciliació familiar, la igualtat laboral i salarial, la distribució equilibrada de les tasques a la llar o la superació d'estereotips enquistats a la societat, entre d'altres.

El nostre centre disposa d'una comissió de Coeducació. Durant el curs 2022-23 aquesta ha estat formada per una orientadora, que n'era la coordinadora, i una docent PT. De cara al curs 2023-24 la comissió estarà formada per la mateixa orientadora i dues PT.

Què és el Pla d'Igualtat?

És una eina útil per posar al dia aquells aspectes educatius sobre els quals existeix una especial sensibilitat social, com ara educar als joves sense estereotips de gènere (des de la primera infància) i proposar un model coeducatiu basat en una concepció realista de l'home, la dona i la situació actual.

Existeixen diversos estudis que intenten explicar com s'adquireixen els estereotips de gènere durant la infància i com es poden evitar. Els teòrics de l'aprenentatge social consideren que aquests són pautes de conducta apreses mitjançant l'experiència, directa i indirecta, i l'observació.

El Pla d'Igualtat pretén facilitar a les escoles una intervenció educativa que asseguri la consideració dels temes de gènere. Es generen estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, prevenir la violència masclista i LGTBIfòbia i reduir conductes de risc. En el desenvolupament del procés educatiu, els centres han de garantir especialment:

- ★ La incorporació de la perspectiva de gènere, dels sabers de les dones al llarg de la història i de les tasques de cura envers les persones i els espais en els continguts curriculars.
- ★ La participació de tot el professorat i alumnat en tasques de responsabilitat i representació.
- ★ L'orientació professional i acadèmica no estereotipada i sense discriminacions sexuals ni socials.
- ★ La promoció de treballs de recerca relacionats amb l'educació coeducativa i la perspectiva de gènere.
- ★ La potenciació d'una educació afectiva i sexual que afavoreixi la construcció d'una sexualitat positiva i saludable.

2. MARC NORMATIU DE REFERÈNCIA

L'educació és un dels àmbits que disposa d'una regulació més gran en matèria de polítiques d'igualtat. Són nombroses les recomanacions, normatives, plans, etc. que fan que el sistema educatiu hagi de treballar de manera activa per poder assolir un model d'escola coeducativa que superi l'escola mixta i que eduqui en el desenvolupament integral de les persones, al marge dels rols de gènere i estereotips en funció del gènere, i el rebuig a tot tipus de violència i discriminació.

NORMATIVA INTERNACIONAL

La Declaració Universal dels Drets Humans, adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides (Resolució 217 A (III), de 10 de desembre de 1948), a l'article 1 indica que «Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres».

La Convenció sobre els Drets de l'Infant, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, recomana que els estats membres convenguin que l'educació de l'infant ha d'anar adreçada a preparar-lo per a una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat entre els sexes i amistat entre tots els pobles, grups ètnics, nacionals i religiosos i persones d'origen indígena.

El Tractat de Maastricht (1992) exposa que la Unió Europea ha de combatre l'exclusió social i la discriminació i fomentar la justícia i la protecció social, la igualtat entre dones i homes, la solidaritat entre les generacions i la protecció dels drets dels infants.

La Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, de 12 de desembre de 2007, reconeix que la igualtat entre dones i homes ha de garantir-se en tots els àmbits.

El Tractat de Funcionament de la Unió Europea, de 30 de març de 2010, recull el principi d'igualtat, la necessitat d'eliminar les desigualtats entre els homes i les dones, de promoure'n la igualtat i de lluitar contra la discriminació per raó de sexe i orientació sexual.

El Pacte Europeu per la Igualtat de Gènere del Consell de la Unió Europea (2011-2020) preveu la igualtat entre dones i homes com un valor fonamental de la Unió Europea i les polítiques d'igualtat de gènere com a vitals per al creixement econòmic, la prosperitat i la competitivitat.

El Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica (Istanbul, 11 de maig de 2011, ratificat per Espanya des del 2014) considera al seu preàmbul com a violència contra les dones tots els actes de violència fonamentats en el gènere que impliquen o poden implicar per a les dones danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de dur a terme aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat en la vida pública o privada. D'altra banda, a l'article 14 parla específicament de les accions necessàries dins l'àmbit educatiu.

NORMATIVA ESTATAL

La Constitució espanyola de 1978 proclama a l'article 14 el principi d'igualtat davant la llei i, a l'article 9.2, la promoció real i efectiva per part dels poders públics de la llibertat i la igualtat de l'individu; l'article 27.2 preveu que l'educació ha de tenir per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de la convivència i als drets i les llibertats fonamentals. Des de la instauració de la democràcia a Espanya, fonamentalment a partir d'aquests articles, s'han anat articulant les polítiques públiques d'igualtat i, posteriorment, les lleis orgàniques que han regulat les mesures preventives i d'actuació davant les violències masclistes i la igualtat efectiva entre dones i homes.

La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere anuncia que «la violència de gènere s'enfoca d'una manera integral i multidisciplinària, i comença pel procés de socialització i educació». Determina, també, les mesures de sensibilització, prevenció, detecció i intervenció en diferents àmbits, i en l'educatiu especifica les obligacions del sistema quant a la transmissió de valors de respecte a la dignitat de les dones i a la igualtat entre homes i dones. El sistema educatiu espanyol inclou dins els seus principis de qualitat l'eliminació dels obstacles que dificulten la plena igualtat entre homes i dones i la formació per a la prevenció de conflictes i per resoldre'ls pacíficament. Així mateix, les administracions educatives han de vetllar perquè tots els materials educatius eliminin els estereotips sexistes o discriminatoris i perquè fomentin el valor igual d'homes i dones, perquè els plans de formació inicial i permanent del professorat adoptin les mesures necessàries perquè s'inclouï una formació específica en matèria d'igualtat, i perquè en la participació en els consells escolars s'adoptin les mesures necessàries per assegurar que s'impulsin mesures que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones. També, els serveis d'inspecció educativa han de vetllar pel compliment i l'aplicació dels principis i valors recollits en el capítol I d'aquesta Llei referents a l'àmbit educatiu.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE) explicita la necessitat d'una formació equitativa en el respecte dels drets i les llibertats fonamentals i en la igualtat efectiva d'oportunitats entre homes i dones, així com del desenvolupament ple de la personalitat i el reconeixement de la diversitat afectivosexual per superar comportaments sexistes. D'altra banda, el consell escolar de cada centre ha de designar una persona per impulsar propostes de mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones. La Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre (LOMCE), que modifica parcialment la LOE esmenta el desenvolupament a l'escola dels valors que fomenten la igualtat efectiva entre homes i dones, així com la prevenció de la violència de gènere.

La Llei 3/2007, de 22 de març, d'igualtat efectiva entre dones i homes té per objecte fer efectiu el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, en particular mitjançant l'eliminació de la discriminació de la dona. Indica que cal fer especial atenció en els currículums del principi d'igualtat, l'eliminació i el rebutjament de comportaments i continguts sexistes en materials educatius, la integració del principi d'igualtat en els cursos de formació del professorat, la promoció de la presència equilibrada de dones i homes en els òrgans de control i govern dels centres docents, la cooperació amb la resta de les administracions educatives per al desenvolupament de projectes dirigits a fomentar el coneixement i difusió dels principis de coeducació i d'igualtat efectiva i l'establiment de mesures educatives destinades al reconeixement i ensenyament del paper de les dones en la història.

La Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs indica per a l'àmbit educatiu que s'han de preveure la formació en salut sexual i reproductiva com a part del desenvolupament integral de la personalitat i de la formació en valors, incloent-hi un enfocament integral que contribueixi a la promoció d'una visió de la sexualitat en termes d'igualtat i corresponsabilitat entre homes i dones; la prevenció de malalties i infeccions de transmissió sexual, especialment la prevenció del VIH, i la prevenció d'embarassos no desitjats, en el marc d'una sexualitat responsable.

NORMATIVA AUTONÓMICA

L'article 137 de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, tipifica com a falta molt greu l'assetjament sexual o psicològic o l'assetjament per raó d'origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual.

La Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI-fòbia té com a finalitat establir les condicions per tal que les persones LGBTI puguin exercir els seus drets amb llibertat i igualtat sense cap tipus de discriminació, garantir la igualtat d'oportunitats en la participació i la representació en tots els àmbits de la vida social, contribuir a la superació dels estereotips que afecten negativament la percepció social d'aquestes persones, i establir mesures concretes per assolir una societat més justa, lliure, basada en la igualtat de tracte i d'oportunitats de les persones LGBTI i on la diversitat sigui valorada positivament. En l'àmbit de l'educació s'han regulat qüestions perquè en tot el sistema educatiu —com ara en el contingut dels materials escolars, en les activitats esportives escolars i en les de lleure infantil i juvenil, en els recursos formatius o en la formació de mares i pares— es tingui en compte la diversitat afectiva i sexual i s'eviti qualsevol tipus de discriminació i perquè es disposi de mesures de prevenció i actuació contra l'assetjament de què puguin ser objecte les persones LGBTIQ+ a l'àmbit escolar.

La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes a les Illes Balears té per objecte promoure i garantir la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació per raó de sexe en qualsevol dels àmbits, etapes i circumstàncies de la vida. És, per tant, un instrument que permet avançar en la necessària igualtat de dones i homes. A l'àmbit educatiu l'Administració educativa ha de tenir com un dels seus principis bàsics la prevenció de conductes violentes en tots els nivells educatius, especialment de la violència masclista, com també ha de garantir la posada en marxa als centres de projectes coeducatius que fomentin la construcció de les relacions igualitàries de les dones i els homes sobre la base de criteris d'igualtat que ajudin a identificar i eliminar les situacions de discriminació per orientació i identitat sexuals i les de violència masclista.

La Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona, estableix en l'article 57 que les administracions públiques, en el marc de les seves competències, han d'incorporar i aplicar el codi de conducta contra l'assetjament sexual i moral, d'acord amb la legislació vigent en la matèria.

El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, exposa que l'alumnat té dret a la formació en coeducació i en igualtat entre ambdós sexes per prevenir la discriminació i la violència de gènere. A més, el pla de convivència ha d'incloure un «estudi i valoració del tractament de la igualtat entre ambdós sexes i situacions de violència per qüestió de gènere». I, també, considera conductes greument perjudicials per a la convivència al centre «l'assetjament sexista entès com qualsevol conducta contrària a la igualtat de dones i homes».

3. CARACTERÍSTIQUES DE L'ENTORN I DEL CENTRE EDUCATIU

L'IES Madina Mayurqa és un institut d'ensenyament públic situat entre els barris de Cas Capiscol i es Camp Redó, ambdós amb una densitat de població més alta que la mitjana de Palma, amb un nivell socioeconòmic mig, està ben comunicada, tant per carretera com amb transport públic.

Té adscrites les següents escoles, juntament amb els altres instituts de la zona de Palma Nord: CP de Pràctiques, CP Cas Capiscol, CP Felip Bauçà, CP Miquel Costa i Llobera, CP Son Oliva, CP Establiments, CP Secar de la Real, CP Son Ferriol, CP Maria Antònia Salvà i CP Puig de na Fàtima.

A primer d'ESO hi ha 4 grups, 4 grups de 2n d'ESO, 6 grups de 3r d'ESO, 5 grups de 4rt d'ESO, 4 grups de 1r de batxillerat i 4 grups de 2n de batxillerat.

El centre compta amb uns 700 alumnes aproximadament S'ha observat un increment dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE).

A més d'aules i espais comuns, té un poliesportiu, bar-cafeteria, biblioteca, aula d'audiovisuais, laboratoris, patis exteriors i zona d'aparcament, i ascensor.

Línia educativa del centre

El centre és de caràcter públic, aconfessional i la llengua vehicular és el català. En el seu projecte educatiu destaca la importància de treballar amb consonància amb els valors d'una societat democràtica: solidaritat, respecte als altres i actitud de diàleg, en un marc de tolerància i respecte a la llibertats, i fomentant la responsabilitat dels

alumnes.

En els documents de centre 'Projecte Educatiu' i 'Programació General Anual' hi trobem tota la informació relativa als diferents projectes, programes i actuacions pedagògiques que es duen a terme, així com altres documents relacionats amb la gestió del centre.

La Igualtat a la Comunitat Educativa

Al centre educatiu es procura –amb l'impuls de l'equip directiu– que tot el personal docent i no docent rebi formació específica en igualtat, perquè estigui capacitada per aplicar aquest pla als diversos nivells. També es procura, en la mesura del possible, facilitar suport, orientació i formació a les famílies en allò que correspon a la seva tasca educadora.

Equip directiu i Consell Escolar

L'equip directiu impulsa mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre tots els treballadors; identifica possibles discriminacions de qualsevol tipus i estereotips sexistes en fets, expressions o imatges; promou accions destinades a destacar el valor de la igualtat i a la prevenció de tot tipus de violència; i realitza propostes per a la formació del personal docent i no docent, així com de les famílies.

L'equip directiu també potencia la coordinació amb altres institucions i professionals de l'entorn que desenvolupin actuacions en matèria d'igualtat, i contribueixin a la formació del personal en temes d'igualtat.

Professorat i personal no docent

Com a part de la seva feina a la comunitat educativa, el professorat i el personal no docent procuren mantenir una actitud que faciliti:

- Un clima de respecte dels drets i llibertats, i de participació, fonamentat en el valor de cada persona.
 - L'ambient propici per al debat i el diàleg, que fomenti la resolució pacífica de conflictes i l'ús respectuós i no sexista del llenguatge, aliè a qualsevol discriminació, ofensa o desqualificació a les persones (especialment a la dona), a qualsevol minoria i a altres cultures.
- La incorporació de la diversitat en totes les seves formes.
- L'ànim constant per involucrar mares i pares en l'educació de les seves filles a favor de la igualtat.

4. DIAGNÒSTIC

La realització d'una diagnosi ha estat la primera passa, ens ha permès conèixer quina és la situació de l'alumnat i de tot l'equip de professionals que conformen el nostre centre. El curs 2019-20 i dins la formació "Cap a la Coeducació de centres I" es va fer observació i es va passar una enquesta al professorat per recollir informació i poder analitzar la paritat a l'IES i conèixer com és l'ús que se'n fa dels espais. Durant el curs 2022-23 es va fer una revisió d'aquest diagnòstic.

En les respostes es podia veure que la majoria creu que no fa gaire diferències en el seu tracte amb els alumnes, però són conscients que encara hi ha diferències evidents en quant a l'ús d'espais, les activitats que fan els alumnes o la tendència a ajuntar-se segons el gènere.

En relació als continguts dels llibres de text, s'observava la manca de referents femenins.

Referent a la paritat del centre, es va analitzar la distribució dels gèneres. Es va fer un anàlisi del grups dels alumnes distribuïts pels diferents nivells de l'ESO i el Batxillerat, el total dels alumnes, els caps de departament i els membres de l'equip directiu, el professorat i el personal administratiu i dels serveis de l'IES.

La distribució dels alumnes es trobava equiparada, i això de moment continua així.

Els resultats de l'anàlisi del professorat en el curs 2022-23 van mostrar que hi havia una major presència de les dones al professorat. A la vegada hi ha major presència femenina als càrrecs directius i als caps de departament a l'IES.

En la fase d'elaboració i definició del Pla d'igualtat de gènere, i a partir dels resultats de la diagnosi, s'han establert els àmbits prioritaris d'actuació, com també els objectius i les accions que s'han de desenvolupar en el període d'execució del Pla. Aquests es van revisar en el curs 2023-24. Cal dir que hi ha hagut una certa millora en la majoria d'aspectes relacionats amb la Coeducació: millor implicació dels docents, millor implicació de l'alumnat, millora de la convivència. Tot i això, encara es detecten entre els alumnes conductes contràries a la igualtat o al respecte a la diversitat. Cal seguir treballant aquests aspectes.

5. OBJECTIUS

A continuació es mostren els objectius que es tenen en consideració al començament de l'aplicació del present projecte, si bé s'aniran ampliant a mesura que es consideri adequat

- Promoure i conscienciar sobre la importància de la coeducació i de la igualtat a tots els membres de la comunitat educativa.
- Provocar en l'alumnat una actitud positiva envers la diversitat i la igualtat.
- Oferir una educació afectivo-sexual integral, amb perspectiva de gènere, que atengui la diversitat sexual, les diferents identitats i la diversitat familiar i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries
- Provocar la reflexió en temes de gènere i igualtat tant a docents, com a família com a l'alumnat.
- Millorar l'ús dels espais del centre, per tal que siguin inclusius i no generadors de conflictes.
- Crear un ambient de convivència escolar basat en la igualtat, l'equitat, el respecte a les diferències i la ciutadania responsable i democràtica.
- Intervenir en l'àmbit educatiu per prevenir, detectar i actuar davant les violències masclistes i LGTBI- fòbiques.

6. ACCIONS PREVISTES PER A LA CONSECUCIÓ DELS OBJECTIUS PROPOSATS

Els valors d'igualtat s'incorporen a totes les activitats. Es procura que la igualtat –o les activitats relacionades amb el Pla d'igualtat- no es considerin quelcom aïllat, sinó que es relacionin amb totes les actuacions del centre.

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

El Pla d'Acció Tutorial té especialment en compte el respecte a la igualtat de drets i oportunitats, el diàleg, la cooperació i la relació interpersonal com a forma de comunicació sense prejudicis, aliena a qualsevol comportament o actitud violenta o

discriminatòria.

Es proposen activitats en el PAT per tractar temes de diversitat afectiva i sexual, d'igualtat i de prevenció contra la violència de gènere.

METODOLOGIES

S'inclouen estratègies que promoguin la construcció social de l'aprenentatge, la participació activa de l'alumnat, la motivació i la rellevància de l'aprenentatge, la cooperació i col·laboració, l'experimentació del treball en comú i l'assoliment de l'èxit acadèmic: aprenentatge per projectes, representacions teatrals...

BIBLIOTECA I ALTRES MATERIALS

A la nostra biblioteca disposem d'un racó amb llibres que fomenten els valors d'igualtat de gènere, afavoreixen el desenvolupament de l'alumnat al marge d'estereotips i rols de gènere. En els plans de lectura es recomanen narracions que destaquen el paper de la dona en tots els àmbits socials

ACTIVITATS CURS 2024-25

La comissió de Coeducació es reunirà de forma quinzenal.

- Disseny de documents en relació amb el tema de la coeducació i revisió dels documents de centre.
- Revisió continua dels espais del centre per millorar el seu ús.
- Treball amb els alumnes diferents continguts de la coeducació mitjançant tallers, sortides i xerrades, així com activitats proposades per el PAT
- Activitats de centre en les que es treballa la coeducació a través de dies específics com el 25 de novembre, el 8 de març, el dia del llibre....
- Activitats relacionades amb la coeducació des de diferents matèries: Física i Química, Projectes de Català i de Castellà, Educació Física, Valors Ètics, LLengües, Geografia i Història.
-

PROPOSTA D'ACTIVITATS

- Representació teatral per 4t d'ESO càrrec de "El Somni Produccions", de prevenció contra la violència de gènere.

Xerrades a càrrec de l'escriptora afghanesa Nadia Ghulam, drets de la dona i igualtat. 3r d'ESO i 2n de batxillerat.

- Proposta d'activitats a tutoria per fer amb l'alumnat pel 25N i el 8M (a determinar). Tots els cursos.
- Compra de material lúdic pels patis.
- Tallers de sexualitat, en col.laboració amb la Comissió de Salut.

Les activitats dutes a terme s'especificaran al document Memòria de Coeducació de final de curs.